

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАРМАЦЕВТИЧЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ПО ФАРМАЦЕВТИЧНИ НАУКИ

ПРОГРАМА

ПО

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ

Приета от Катедрен съвет с Пр. № 01/09.01.2023 г.

Утвърдена от Факултетен съвет на ФФ с Пр. № 01/25.01.2023 г.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАРМАЦЕВТИЧЕН ФАКУЛТЕТ

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	По план на ФФ на МУ-Пловдив Часове				Кредити	Часове по семестри	
		Аудиторни	Лекции	Упражнения	Извън аудиторни		VIII семестър	
							Л	У
Фармацевтични грижи	VIII	60	30	30	63	4,1	30	30

Наименование на дисциплината:

Фармацевтични грижи

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър (М)

Форми на обучение:

Лекции, упражнения, самоподготовка

Курс на обучение:

IV курс

Продължителност на обучение:

Един семестър

Хорариум:

30 часа лекции, 30 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, дискусии, казуси

Форми на оценяване:

Колоквиум – чрез тестово изпитване и решаване на казус, писмен и устен изпит

Формиране на оценката:

Формира се комплексна оценка от колоквиума, писмения и устен изпит

Аспекти при формиране на оценката:

Участие в дискусии, решаване на казуси

Семестриален изпит:

Да (писмен и устен)

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Хабилитирани преподаватели от Катедра по фармацевтични науки, Секция по социална фармация и фармакоикономика

Катедра:

Фармацевтични науки

АНОТАЦИЯ

През последните няколко десетилетия на XX век фармацевтичният сектор в световен мащаб претърпя редица промени. В отговор на нуждата от промяна през 80-те години на XX век се заражда една нова концепция, наречена „Фармацевтични грижи“, в основата на която стои идеята за осъвременяване на функциите на фармацевта и реализирането му като здравен специалист в условията на пазарната икономика. Фармацевтичните грижи са нова професионална насоченост на фармацевтите, която се създава в продължение на години. Тя няма за цел да измести ролята на лекарите или на другите здравни специалисти, а да посрещне нуждите на пациентите. Появява се в резултат на нарасналото предписване на лекарства, появата на голямо многообразие на лекарства на пазара и съответната нужда от повече информация за тях. Това довежда до комплексното изучаване и обхващане на лекарствената терапия. Нуждата от фармацевтични грижи се подкрепя от факта, че над 50% от предписаните лекарства по рецепта се приемат неправилно. Фармацевтичните грижи представляват ново фармацевтично обслужване на болните в аптеките, основано върху подхода разход-ефективност, което включва като задължителен свой елемент и консултиране на болния. Мисията на практикуващите фармацевти днес е да помогнат на болните да постигнат най-доброто използване на предписаните им лекарства. Подготовката на фармацевтите им позволява да знаят винаги каква информация да дадат на пациента. Но за да бъдат убедителни, да умеят да осигуряват подходяща обратна връзка, да се научат да слушат ефективно и да накарат болния да им се довери, те трябва да получат и необходимите знания и умения за ефективно комуникиране.

В своето 40-годишно развитие концепцията „фармацевтични грижи“ показва възможностите на фармацевтите да бъдат равноправна част от екипа здравни специалисти, споделящ заедно отговорността за здравето на хората.

Целта на обучението по фармацевтични грижи е запознае студентите с теоретичните и практически основи на концепцията за фармацевтични грижи, отделните стъпки при провеждането им, основните форми на комуникация, правила за поведение при консултиране на пациентите при отпускане на лекарства без лекарско предписание.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Основните задачи на курса по „Фармацевтични грижи“ са да запознае студентите с:

- теоретичните основи на концепцията за фармацевтични грижи, използвана терминология, отделните елементи и стъпки при провеждането им
- съвременните терапевтични подходи за лечение на включените в програмата социално-значими заболявания
- основни теоретични модели и форми на комуникация
- правилата за осигуряване на ефективно и безопасно самолечение

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения за:

- същността на концепцията за фармацевтични грижи
- създаване на план за фармацевтични грижи
- основните алгоритми на терапевтично поведение при често срещани здравни проблеми, изискващи самолечение
- да консултират и решават проблеми, свързани с лекарствената терапия на следните групи пациенти: диабетно болни; астматично болни; пациенти със сърдечно-съдови заболявания и хипертония; пациенти с депресивни състояния; пациенти с остеопороза и артрит; пациенти с онкологични заболявания, пациенти които се самолечат с ОТС – лекарства; специфични групи – бременни и кърмещи, деца, гериатрични пациенти.

ПРОГРАМА ЗА ЛЕКЦИИ

IV курс, VIII семестър

№	ТЕМА	Брой часове
1	Същност на концепцията „Фармацевтични грижи“ - предпоставки за въвеждане, основни цели и функции. Индикатори за проследяване на ефекта от фармацевтичните грижи. Интегриране на фармацевтичните грижи и наблюдение на терапевтичните резултати. Ползи за пациента от консултирането му с фармацевта	2
2	Съгласие (compliance), несъгласие (non-compliance) и придържане (adherence) към лекарствената терапия	2
3	Финансиране и маркетинг на фармацевтичните грижи	2
4	Комуникацията (общуването) в контекста на грижата за пациента. Основни принципи и елементи на междуличностните взаимоотношения. Вербални (словесни) и невербални съобщения. Комуникиране при специални случаи – общуване с възрастни пациенти, пациенти с увреден слух, зрение и деменция	2
5	Перцепция (възприемане) и комуникация. Бариери в общуването фармацевт – болен в аптечната практика. Изслушване и съпричастен отговор. Етични грижи и информирано съгласие	2
6	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при гериатрични пациенти. Полиморбидност и полипрагмазия	2
7	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти със захарен диабет	2
8	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с хипертония и сърдечно-съдови заболявания	2
9	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с хронични заболявания на дихателните пътища – бронхиална астма и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ)	2
10	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти страдащи от остеоартрит, ревматоиден артрит и подагра	2
11	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти страдащи от нарушения в плътността и структурата на костите - остеопороза	2
12	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с психични разстройства - депресия, безсъние, афективни разстройства.	2
13	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с онкологични заболявания	2
14	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта при самолечение	2
15	Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при деца, бременни жени и кърмачки	2

Общо: 30 ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ
IV курс, VIII семестър

№	Тема	Брой часове
1	Същност на концепцията „Фармацевтични грижи“. Предпоставки за въвеждане, основни цели и функции. План за фармацевтични грижи, документиране, наблюдение и оценка на терапевтичните резултати	2
2	Съгласие (compliance), несъгласие (non-compliance), и придържане (adherence) към терапията. Стратегии за подобряване на съгласието на болните. Фактори, които оказват влияние на съгласието на болните	2
3	Фармацевтични грижи при пациенти със захарен диабет. Разработване на план за фармацевтични грижи. Решаване на практически казуси	2
4	Фармацевтични грижи при пациенти с артериална хипертония. Решаване на практически казуси	2
5	Фармацевтични грижи при пациенти със сърдечно-съдови заболявания – исхемична болест на сърцето (ИБС), сърдечна недостатъчност, инфаркт на миокарда и др. Разработване на план за фармацевтични грижи. Решаване на практически казуси	2
6	Фармацевтични грижи при пациенти с бронхиална астма и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ). Разработване на план за фармацевтични грижи. Решаване на практически казуси	2
7	Фармацевтични грижи при пациенти с остеоартрит, ревматоиден артрит и подагра. Разработване на план за фармацевтични грижи. Решаване на практически казуси	2
8	Фармацевтични грижи при пациенти с остеопороза. Разработване на план за фармацевтични грижи. Решаване на практически казуси	2
9	Фармацевтични грижи при пациенти с безсъние, тревожност и депресивни разстройства. Разработване на план за фармацевтични грижи. Решаване на практически казуси	2
10	Фармацевтични грижи при пациенти с онкологични заболявания. Роля на болничния и клиничен фармацевт. Разработване на план за ФГ	2
11	Фармацевтични грижи при възрастни пациенти. Полипрагмазия. Лекарство-свързани проблеми. Решаване на практически казуси	2
12	Фармацевтични грижи при самолечение. Системата от въпроси „WWHAM“. Състояния, подлежащи на самолечение. Рискове и грешки при самолечение. Фармацевтични грижи при самолечение с ОТС-продукти за симптоматично повлияване на болка, температура, кашлица, бронхит и алергичен ринит	2
13	Фармацевтични грижи при самолечение с ОТС-продукти за повлияване на гадене, повръщане, диария и констипация. Прилагане на системата от въпроси „WWHAM“. Решаване на практически казуси	2
14	Колоквиум върху теми 1-13	2
15	Фармацевтични грижи при специфични групи пациенти – кърмачета, малки деца, бременни жени. Решаване на практически казуси	2

Общо: 30 ч.

ЛЕКЦИИ – ТЕЗИСИ

ЛЕКЦИЯ № 1 – 2 часа

СЪЩНОСТ НА КОНЦЕПЦИЯТА "ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ"

1. Исторически преглед
2. Основни понятия, цели и функции
3. Предпоставки за въвеждане
4. Лекарство-свързани проблеми
5. Ползи за пациента от консултирането му с фармацевта
6. Индикатори за оценка – структурни и процесорни

ЛЕКЦИЯ № 2 – 2 часа

СЪГЛАСИЕ (COMPLIANCE), НЕСЪГЛАСИЕ (NON-COMPLIANCE) И ПРИДЪРЖАНЕ (ADHERENCE) КЪМ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ

1. Основни понятия
2. Стратегии за подобряване на съгласието на пациентите
3. Фактори, които оказват влияние на съгласието и придържането към терапията

ЛЕКЦИЯ № 3 – 2 часа

ФИНАНСИРАНЕ И МАРКЕТИНГ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИТЕ ГРИЖИ

ЛЕКЦИЯ № 4 – 2 часа

КОМУНИКАЦИЯТА (ОБЩУВАНЕТО) В КОНТЕКСТА НА ГРИЖАТА ЗА ПАЦИЕНТА

1. Основни принципи и елементи на междуличностните взаимоотношения.
2. Вербални (словесните) и невербални съобщения.
3. Комуникиране при специални случаи – общуване с възрастни пациенти, пациенти с увреден слух, зрение и деменция

ЛЕКЦИЯ № 5 – 2 часа

ПЕРЦЕПЦИЯ (ВЪЗПРИЕМАНЕ) И КОМУНИКАЦИЯ

1. Бариери в общуването фармацевт – болен в аптечната практика
2. Етични грижи и информирано съгласие
3. Изслушване и съпричастен отговор
4. Възможности за изграждане на по-добро разбиране на пациента

ЛЕКЦИЯ № 6 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ГЕРИАТРИЧНИ ПАЦИЕНТИ

1. Характеристика на възрастните пациенти
2. Полиморбидност
3. Полипрагмазия и лекарство-свързани проблеми

ЛЕКЦИЯ № 7 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС ЗАХАРЕН ДИАБЕТ

1. Определение и класификация
2. Рискови фактори
3. Фармакологични и нефармакологични методи на лечение
4. Мониториране на терапията
5. План за фармацевтични грижи

ЛЕКЦИЯ № 8 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ХИПЕРТОНИЯ И СЪРДЕЧНО-СЪДОВИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

1. Определения и класификация
2. Рискови фактори
3. Фармакологични и нефармакологични методи на лечение
4. Мониториране на терапията
5. План за фармацевтични грижи

ЛЕКЦИЯ № 9 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ДИХАТЕЛНИТЕ ПЪТИЩА – БРОНХИАЛНА АСТМА И ХРОНИЧНА ОБСТРУКТИВНА БЕЛОДРОБНА БОЛЕСТ (ХОББ)

1. Определение и класификация
2. Рискови фактори
3. Фармакологични и нефармакологични методи на лечение
4. Мониториране на терапията
5. План за фармацевтични грижи

ЛЕКЦИЯ № 10 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ СТРАДАЩИ ОТ ОСТЕОАРТРИТ, РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ И ПОДАГРА

1. Остеоартрит и ревматоиден артрит – дефиниции, видове, разлики
2. Остеоартрит и ревматоиден артрит – рискови фактори, фармакологични и нефармакологични методи на лечение
3. План за фарм. грижи при пациенти с остеоартрит и ревматоиден артрит
4. Подагра – определение, рискови фактори, фармакологични и нефармакологични методи на лечение, план за фармацевтични грижи

ЛЕКЦИЯ № 11 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ СТРАДАЩИ ОТ НАРУШЕНИЯ В ПЛЪТНОСТТА И СТРУКТУРАТА НА КОСТИТЕ – ОСТЕОПОРОЗА

1. Определение
2. Рискови фактори
3. Фармакологични и нефармакологични методи на лечение
4. Мониториране на терапията
5. План за фармацевтични грижи

ЛЕКЦИЯ № 12 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПСИХИЧНИ РАЗСТРОЙСТВА - ДЕПРЕСИЯ, БЕЗСЪНИЕ, АФЕКТИВНИ РАЗСТРОЙСТВА

1. Определения и класификация
2. Рискови фактори
3. Фармакологични и нефармакологични методи на лечение
4. Мониториране на терапията
5. План за фармацевтични грижи

ЛЕКЦИЯ № 13 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

1. Същност и характеристика на онкологичните заболявания
2. Рискови фактори
3. Диагностициране на онкологични заболявания
4. Симптоми на онкологичните заболявания
5. Лечение на онкологичните заболявания
6. Фармацевтични грижи и подходи

ЛЕКЦИЯ № 14 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ПРИ САМОЛЕЧЕНИЕ

1. Състояния подлежащи на самолечение
2. Рискове и грешки при самолечение
3. Системата от въпроси „WWHAM”
4. Прилагане на самолечение при болка, температура, кашлица, бронхит и алергичен ринит
5. Прилагане на самолечение при гадене, повръщане, диария и констипация

ЛЕКЦИЯ № 15 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ И РОЛЯТА НА ФАРМАЦЕВТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ЛЕКАРСТВЕНАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ДЕЦА, БРЕМЕННИ ЖЕНИ И КЪРМАЧКИ

1. Характеристика на децата – заболявания и състояния, план за фармацевтични грижи
2. Характеристика на бременните жени – план за фармацевтични грижи
3. Характеристика на кърмещите жени – план за фармацевтични грижи

УПРАЖНЕНИЯ – ТЕЗИСИ

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 2 часа

СЪЩНОСТ НА КОНЦЕПЦИЯТА „ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ“

1. Основни определения
2. Причини за възникване
3. Цели и функции, ползи от въвеждането
4. Таргетни групи и лекарство-свързани проблеми
5. План за фармацевтични грижи – основни стъпки
6. Документиране, наблюдение и оценка на терапевтичните резултати

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 2 часа

СЪГЛАСИЕ (COMPLIANCE), НЕСЪГЛАСИЕ (NON-COMPLIANCE), И ПРИДЪРЖАНЕ (ADHERENCE) КЪМ ТЕРАПИЯТА

1. Определения
2. Видове съгласие
3. Лекарство-свързани проблеми, които имат отношение към ниските нива на съгласие на болните
4. Методи за оценка на съгласието на болните
5. Стратегии за подобряване на съгласието на болните. Фактори, които оказват влияние на съгласието на болните.
6. Видове пациенти
7. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС ЗАХАРЕН ДИАБЕТ

1. Обучение на пациента
2. Съвети за здравословно хранене и физическа активност – Модел на чинията, Хранителна пирамида
3. Самоконтрол на кръвната захар
4. Превенция на усложненията
5. Разработване на план за фармацевтични грижи.
6. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С АРТЕРИАЛНА ХИПЕРТОНИЯ

1. Обучение на пациента
2. Съвети за здравословно хранене и физическа активност – DASH диета и Средиземноморска диета
3. Правила за измерване на кръвно налягане
4. Превенция на усложненията
5. Разработване на план за фармацевтични грижи.
6. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС СЪРДЕЧНО-СЪДОВИ ЗАБОЛЯВАНИЯ – ИСХЕМИЧНА БОЛЕСТ НА СЪРЦЕТО (ИБС), СЪРДЕЧНА НЕДОСТАТЪЧНОСТ, ИНФАРКТ НА МИОКАРДА И ДР.

1. Обучение на пациента
2. Съвети за здравословно хранене и физическа активност
3. Фармакологично лечение и мониториране на терапията
4. Превенция на усложненията
5. Разработване на план за фармацевтични грижи.
6. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С БРОНХИАЛНА АСТМА И ХРОНИЧНА ОБСТРУКТИВНА БЕЛОДРОБНА БОЛЕСТ (ХОББ)

1. Обучение на пациента
2. Съвети за здравословно хранене и физическа активност – избягване на алергените
3. ВЕД-метър – устройство и приложение
4. Превенция на екзацербациите
5. Разработване на план за фармацевтични грижи.
6. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОСТЕОАРТРИТ, РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ И ПОДАГРА

1. Обучение на пациента
2. Съвети за здравословно хранене и физическа активност
3. Превенция на усложненията
4. Лечение с биоподобни лекарства при ревматоиден артрит
5. Разработване на план за фармацевтични грижи

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОСТЕОПОРОЗА

1. Обучение на пациента
2. Съвети за здравословно хранене и физическа активност
3. Превенция на паданията
4. Правила при прием на бифосфонати
5. Разработване на план за фармацевтични грижи
6. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С БЕЗСЪНИЕ, ТРЕВОЖНОСТ И ДЕПРЕСИВНИ РАЗСТРОЙСТВА

1. Обучение на пациента
2. Нефармакологични методи на лечение
3. Фармакологични методи на лечение
4. Разработване на план за фармацевтични грижи
5. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

1. Странични ефекти от химиотерапията
2. Управление на болката при онкологични заболявания
3. Роля на болничния и клиничен фармацевт
4. Разработване на план за фармацевтични грижи
5. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ ВЪЗРАСТНИ ПАЦИЕНТИ

1. Полипрагмазия
2. Лекарство-свързани проблеми.
3. Разработване на план за фармацевтични грижи
4. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ САМОЛЕЧЕНИЕ

1. Системата от въпроси „WWHAM“
2. Състояния, подлежащи на самолечение
3. Рискове и грешки при самолечение
4. Фармацевтични грижи при самолечение с ОТС-продукти за симптоматично повлияване на болка, температура, кашлица, бронхит и алергичен ринит
5. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ САМОЛЕЧЕНИЕ

1. ОТС-продукти за повлияване на гадене, повръщане, диария и констипация
2. Прилагане на системата от въпроси „WWHAM“
3. Решаване на практически казуси

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 2 часа

КОЛОКВИУМ 1-13 тема

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 2 часа

ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ ПРИ СПЕЦИФИЧНИ ГРУПИ ПАЦИЕНТИ

1. Фармацевтични грижи при кърмачета
2. Фармацевтични грижи при малки деца
3. Фармацевтични грижи при бременни жени
4. Решаване на практически казуси

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Димитрова Зл., Петкова В., Ст. Георгиев, К. Андреевска, Р. Стайнова, В. Маджаров, Д. Грекова, Учебник по Фармацевтични грижи, София, "ТЕА Дизайн" ООД, 2016, ISBN 978-619-90647-1-9
2. Георгиев Ст, Стайнова Р, Маджаров В, Грекова-Кафалова Д, Стоименова А, Лебанова Хр, Петкова-Георгиева Е, Михайлова А. Ръководство по фармацевтични грижи, София, ТЕА Дизайн ООД, 2019, ISBN 978-619-90647-8-8
3. Петкова В. и кол., Фармацевтични грижи-ученик за студенти по фармация, София 2018 г, СИМЕЛ ПРЕС, ISBN 978-619-183-062-6
4. КХП и ЛП на разрешените за употреба лекарствени продукти, ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЛЕКАРСТВАТА, http://www.bda.bg/bdias/drugs2_list2.html
5. Harding, G., Nettleton, S., Taylor, K. Social pharmacy, Innovation and Development, London, The pharmaceutical Press, 1994, 1-19
6. Tindall, W. Beardsley, R. Kimberlin, C., Communication skills in Pharmacy practice 3th edition, Willims and Wikins, USA, 1994, 1-218
7. Helper, Ch., Pharmaceutical Care in Community Practice, FIP, Tokyo, 1993, 1-75
8. Helper, Ch., Introduction to Pharmaceutical for the Elderly, FIP, Lisbon, 1994, 1-62
9. Helper, Ch., Primary Pharmaceutical Care and Self Care, FIP, Stockholm, 1995, 1-49
10. Helper, Ch., Pharmaceutical Care in Community Practice, FIP, Jerusalem, 1996, 1-33
11. Neonatal and paediatric pharmacists group. New chakkenges for paediatric pharmacists, The Pharmaceutical Journal Vol 263, 7075,958-959
12. Mason P. Diet and diabetes, The Pharmaceutical Journal Vol 268, 2002,499-500
13. Tromp, Th. E. Y., Pharmaceutical Care in Desease Management, FIP, Vancouver, 1997, 1- 62
14. Tromp, Th. E. Y., Managing Pharmaceutical Care and Pharmacists Interventions, FIP, The Hague, 1998, 1-51
15. Tromp, Th. E. Y., Improving Patient Outcomes by Pharmacists Interventions, FIP, Barcelona, 1999, 1-54 13

КОНСПЕКТ ПО ФАРМАЦЕВТИЧНИ ГРИЖИ

1. Концепцията "фармацевтични грижи" – предпоставки за въвеждане, основни цели и функции. Индикатори за проследяване на ефекта от фармацевтичните грижи. Интегриране на фармацевтичните грижи и наблюдение на терапевтичните резултати. Ползи за пациента от консултирането му с фармацевта.
2. Съгласие (compliance), несъгласие (non-compliance) и придържане (adherence) към лекарствената терапия. Стратегии за подобряване на съгласието на пациентите. Фактори, които оказват влияние на съгласието и придържането към терапията.
3. Финансиране и маркетинг на фармацевтичните грижи.
4. Комуникацията (общуването) и перцепция (възприемане) в контекста на грижата за пациента. Основни принципи и елементи на междуличностните взаимоотношения. Вербални (словесните) и невербални съобщения. Бариери в общуването фармацевт – болен в аптечната практика.
5. Комуникиране при специални случаи – общуване с възрастни пациенти, пациенти с увреден слух, зрение и деменция.
6. Етични грижи и информирано съгласие. Изслушване и съпричастен отговор. Възможности за изграждане на по-добро разбиране на пациента.
7. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при гериатрични пациенти. Полипрагмазия и лекарство-свързани проблеми.
8. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти със захарен диабет.
9. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с хипертония.
10. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти със сърдечно-съдови заболявания – исхемична болест на сърцето, сърдечна недостатъчност, инфаркт на миокарда и периферна съдова болест.
11. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с хронични заболявания на дихателните пътища-астма и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ).
12. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти страдащи от остеоартрит, ревматоиден артрит и подагра.
13. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти страдащи от нарушения в плътността и структурата на костите – остеопороза.
14. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с психични разстройства – депресия, безсъние, афективни разстройства.

15. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при пациенти с онкологични заболявания.
16. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта при самолечение. Състояния подлежащи на самолечение. Рискове и грешки при самолечение. Системата от въпроси „WHAM”.
17. Фармацевтични грижи при самолечение с ОТС-продукти за симптоматично повлияване на болка, температура, кашлица, бронхит и алергичен ринит.
18. Фармацевтични грижи при самолечение с ОТС-продукти за повлияване на гадене, повръщане, диария и констипация.
19. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта за подобряване резултатите от лекарствената терапия при деца.
20. Фармацевтични грижи и ролята на фармацевта при консултиране на бременни и кърмещи жени.